

**EL LLIBRE
DE LA SETMANA**

PERFIL

**DAVID CIRICI
(BARCELONA, 1954)
HA COMBINAT
LA NARRATIVA
INFANTIL I
JUVENIL AMB LA
D'ADULTS. EN EL
PRIMER ÀMBIT
HA PUBLICAT
'L'ESQUELET DE LA
BALENA' I 'MOLSA'.
EN EL SEGON,
'I EL MÓN GIRA' I
'EL SETÈ ÀNGEL',
PREMI SANT JORDI**

Un publicista, un nen naufrag i els refugiats

PERE
ANTONI
PONS

Un publicista d'èxit, l'Ernest, navega amb el seu iot per les illes gregues. L'acompanyen el seu fill de set anys, en Marc, la seva segona esposa i el filllet d'aquesta. De cop els assalta un temporal, el iot xoca contra una llanxa de goma que ha naufragat –desinflada, va sense passatgers– i, per culpa d'una negligència de l'Ernest, un cop de mar fa que en Marc caigui per la borda i se l'enduguin les ones. Aquesta és la prometedora arrencada de l'última novel·la de David Cirici, *El setè àngel*, guardonada amb el premi Sant Jordi 2016.

Durant els dos capítols inicials, el relat es focalitza en la desesperació del pare que acaba de perdre el fill: el dolor, l'escriuixidor sentiment de culpa, els retrets propis i aliens –so-

bretot de part de la Sara, la mare del nen–, la impotència de voler tornar enrere en el temps per salvar-lo, la vaga esperança de trobar-lo en vida... A partir del tercer capítol, però, s'obre un segon front narratiu: resulta que en Marc no ha mort ofegat sinó que, a l'aigua, l'ha recollit una embarcació plena de refugiats que, fugint de Síria o de l'Afganistan o de l'Iraq, intenten arribar a les costes de Grècia. El que semblava que seria una novel·la eminentment introspectiva i dramàtica sobre el tema universal i intemporal de la pèrdua, de sobte passa a ser també una novel·la sobre una de les realitats més tràgiques dels últims anys: la crisi dels refugiats i la manera com els europeus l'acarem –ens hi posicionem– des del nostre benestar, les nostres contradiccions, les nostres seguretats minvants i els nostres dubtes creixents.

EL SETÈ ÀNGEL
DAVID CIRICI
PROA
304 PÀG. / 20 €

triònic i encarcerat, *El setè àngel* no és obscenament ben intencionada ni es rebolca en el fang virolat del sentimentalisme. Com a artefacte literari, però, la novel·la no acaba de funcionar. Ni per l'estil –massa pulcre i apagat per expressar o encarnar formalment els fets increïbles i espantosos que vehicula–, ni pel to –excessivament monòton i distant–, ni per l'argument –un pèl forçat, sobretot en l'embolicada successió d'esdeveniments que formen l'aventura d'en Marc amb els refugiats.

Anem per parts. La novel·la està contada per un narrador en tercera persona que sobretot distribueix el seu interès entre els personatges de l'Ernest, d'en Marc i d'una periodista portuguesa, la història de la qual sembla ficada en calçador. L'estil indirecte lliure és una opció narrativa que té el valor d'enriquir el ventall dels punts de vista, però a la prosa de Cirici li falta robustesa i energia, i una crosta de fredor acaba recobrint-ho tot, fins i tot les situacions més vibrants o desesperades. A més, no hi ha cap variació formal en funció del personatge en qui es focalitza la història, cosa que limita molt la presumpta pluralitat humana i narrativa del text. Tampoc hi ajuda el fet que no hi hagi canvis de ritme –el joc de tensions i distensions– i que a penes varii la graduació de la il·luminació anímica i moral de cada escena. Quant a les diferents línies argumentals, la història del pare és plausible però previsible, la de la periodista portuguesa és purament funcional i la d'en Marc, la que en principi ofereix més possibilitats, acaba depenent en excés d'una xarxa de malentesos, confusions i casualitats més o menys desafortunades per resultar versemblant. ♦♦

'EL SETÈ ÀNGEL', DE DAVID CIRICI, NO ÉS UNA NOVEL·LA OBSCE-NAMENT BEN INTENCIONADA NI ES REBOLCA EN EL FANG VIROLAT DEL SENTIMENTALISME

Materials inflamables

No cal dir que, en termes literaris, tots aquests són uns materials perillosament inflamables. Per poc que s'hi acosti el llumí de la cursileria i del bonisme, la novel·la pot saltar pels aires en forma de gran globus de sucre multicolor horriblement engegador i indigest. Conscient del perill, Cirici s'esforça, d'una banda, a no subratllar amb traços encara més melodramàtics la pena abismal del pare i, de l'altra, intenta oferir una imatge matisada, molt dura però no unívocament truculenta, de la tràgica història de la família de refugiats sirians que acullen en Marc.

En general, Cirici aconsegueix el seu propòsit. Més enllà d'alguna reflexió transcendent una mica sobreactuada i d'algun diàleg que voldria ser intens però que es queda en his-

PERE TORDERA

L'escepticisme irònic de Raül Garrigasait

DAMIÀ
ALOU

Davant de l'allau de novel·les històriques que semblen caure'ns de tot arreu –sempre un valor segur a l'hora d'atorgar

un premi–, ens podríem preguntar quantes n'hi ha que guaitin per la finestra de la qualitat literària; quantes n'hi ha que siguin una mica més que una reconstrucció de fets més o menys correcta, amb un estil més o menys aplicat i amb un cert intent d'aventura: probablement aquesta és la característica que fa que guanyin tants premis. Lluny, em sembla, queden els temps de les *Memòries d'Adrià* i *Opus nigrum* de Marguerite Yourcenar, per posar dos exemples excel·sos. També hi ha un

altre motiu: davant d'una novel·la històrica, el crític pot fixar-se més en la versemblança dels fets que en el seu valor literari, un petit detall que, com s'ha vist en l'èxit aclaparador de crítica de la *Patria* d'Aramburu, sembla una qüestió que pertany a llunyanes èpoques mítiques.

Raül Garrigasait (Solsona, 1979) ha sabut esquivar tots els perills del gènere escrivint, diria jo, una novel·la que sembla "històrica" però que és quelcom més, i que a mesura que va evolucionant es transforma en un text que més que reconstruir una època (que ho fa), sembla voler interrogar-la, fer-la reflexi-

onar. L'autor, traductor de l'alemany i del grec (en aquestes pàgines recordo que ressenyarem la seva versió de *Temperaments filosòfics* de Peter Sloterdijk), ha publicat també poesia i un assaig, *El gos cosmopolita i dos espècimens més* (A Contra Vent, 2012), i ara s'endinsa per primer cop al món de la novel·la. *Els estranys* està am-

bientada a l'ocupació de Solsona pels carlistes, l'any 1837, i relata les peripècies d'un cavaller prussià, Rudolf von Wielemann, a qui el seu pare envia a Espanya a fer mèrits militars i guanyar-se els galons, per dir-ho així. Aquest personatge, que apareix a

ELS ESTRANYS
RAÜL GARRIGASAIT
EDICIONS DE 1984
192 PÀG. / 18 €

l'entrada a la ciutat de Carles Maria Isidre de Borbó, no triga a perdre la carta de recomanació que li ha donat el seu pare i queda perdut entre uns personatges que li semblen tan inversemblants com la situació.

Garrigasait té l'habilitat de posar-hi una distància irònica introduint la presència d'un traductor que rep l'encàrrec de traduir les memòries del príncep Felix von Lichnovsky, "prusià i catòlic", i que "evoquen amb gràcia" aquella primera guerra dels carlins. I aquí és on el narrador trobarà les notes de Von Wielemann. *Els estranys* és una novel·la molt ben filada, que no es distreu amb res accessori i que sap esquivar la trama pròpiament narrativa amb un escepticisme reflexiu que mostra l'anvers i el revers de la història. ♦♦